

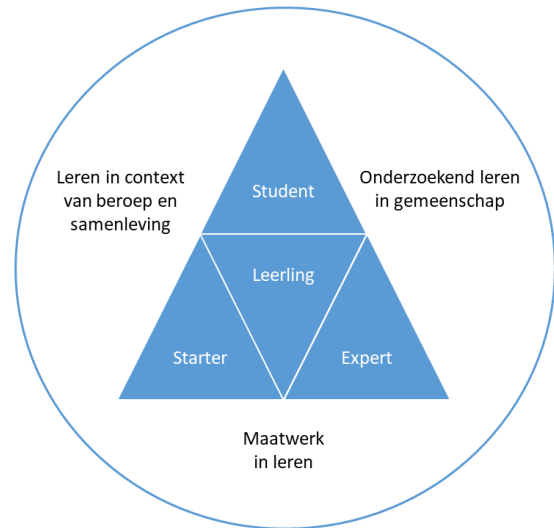
aspirant Opleidingsschool Noord-Limburg

Reflectiedocument maart 2019

Visie

Opleidingsschool Noord-Limburg (OSNL) is een partnerschap van zes VO-scholen (OGVO: Blariacumcollege, College den Hulster, Valuascollege en LVO-Noord: Bouwens van der Boije College, Dendron College en Raayland College) en twee opleidingsinstituten (ILS HAN en Radboud Docentenacademie). Ons uitgangspunt is het werken aan de individuele ontplooiing van leerlingen en hun voorbereiding op beroepskeuze en verantwoord burgerschap. Vanuit dit gedeelde doel delen we kennis, leiden we samen studenten op en professionaliseren we starters en experts. We zien ons partnerschap daarbij als een netwerkorganisatie in ontwikkeling, waarbinnen we elkaars expertise delen. Vanuit het adagium dat 'het samengaan der delen meer oplevert dan de som der delen' realiseren we binnen Opleidingsschool Noord-Limburg een klimaat waarbinnen elke lerende zich optimaal en 'op maat' kan ontwikkelen, zowel binnen een specifieke partner als binnen de opleidingsschool als geheel.

Met het breedst mogelijke onderwijsaanbod binnen elke VO-partner als fundament, is OSNL onderscheidend als verbindende ontmoetingsplaats voor lerenden op alle niveaus waarbij aandacht is voor zowel professionele als persoonlijke ontwikkeling. Partners in OSNL werken daarbij samen aan de hand van de drie pijlers van onze visie: (1) *Leren in context van beroep en samenleving*, (2) *Maatwerk in leren*, en (3) *Onderzoekend leren in gemeenschap*. Deze drie pijlers worden in ons logo gesymboliseerd als de drie pilaren van onze opleidingsschool.

Maatwerk in leren.

Leren is krachtiger en zinvoller wanneer het verbonden is met de eigen leervragen en professionele identiteit van leraren. We werken vanuit maatwerk en met persoonlijke aandacht vanuit het eigen leerprogramma van individuele lerenden, gegeven eigen, specifieke leervragen. Studenten binnen OSNL geven mede vorm aan hun eigen leerproces middels hun persoonlijke leerwerkplan en (school-specifieke) leerwerktaken. We gaan van vaststaande leerroutes naar gepersonaliseerd leren, wat er bijvoorbeeld toe kan leiden dat stages eerder dan de daarvoor staande termijn worden afgerond, omdat de betreffende student uitstekend functioneert. Ook besteden we met specifieke opdrachten nadrukkelijk aandacht aan de persoonsvorming van de student. Maatwerk in leren voor werkplekbegeleiders wordt onder andere vormgegeven middels de OSNL-ontwikkelset, waarmee zij gericht hun ontwikkelperspectief kunnen formuleren.

Leren in context van beroep en samenleving.

Leren is krachtiger en zinvoller wanneer het is ingebed in de uitvoering van een beroep of een taak in de samenleving. We leiden onze studenten op middels authentieke taken waarin praktijk en theorie verbonden zijn en waarbij de lerende als volwaardige partner beschouwd wordt. Studenten nemen deel aan onderwijsteams, zorgteams en contacten met ouders. We ondersteunen studenten hierbij door thema/intervisiebijeenkomsten gericht op de beroepspraktijk. Aansluitend bij de brede beroepsoriëntatie van ILS wordt binnen het wpl1-curriculum een MBO-dag vormgegeven.

Onderzoekend leren in gemeenschap.

Leren, opleiden en professionaliseren is krachtiger en zinvoller binnen een gemeenschap waarin deelnemers elkaar ondersteunen en uitdagen vanuit een onderzoekende benadering. We ontwikkelen hiertoe onderzoeksvaardigheden en een onderzoekende houding. Vanaf hun eerste leerjaar doen studenten ervaring op met (kleinschalige) onderzoeksactiviteiten en onderzoekend leren. De zelfstandige stage beschouwen we als een persoonlijk onderzoek, middels de reflecties en de feedback van het opleidingsteam. Ook neemt een student deel aan het OSNL-Docenten Ontwikkel Team dat onder leiding van een onderzoeksbegeleider 'De docent als coach' onderzoekt. Een groep nieuwe onderzoeksbegeleiders volgt gezamenlijk de training 'Onderzoeksvaardigheden'. Het eindproduct hiervan is onder andere een gedragen, geactualiseerd OSNL-onderzoeksplan.

Reflectie op ontwikkelplan

Onze ambitie ten aanzien van het aantal opleidingsplaatsen binnen OSNL hebben we waargemaakt. Van 200 gerealiseerde opleidingsplaatsen in schooljaar 2016-2017 en 212 in 2017-2018 naar waarschijnlijk 225 in 2018-2019. Vanwege de regionale krimp in leerlingenaantallen is de verwachting dat het aantal opleidingsplaatsen de komende jaren rond de 200 zal liggen.

OSNL heeft in haar ontwikkelplan van 2016 ambities geformuleerd rondom visie, samenwerking en organisatiestructuur, professionalisering en kwaliteitszorg. De destijds geformuleerde ambities zijn grotendeels gerealiseerd. Op een enkel onderdeel zijn andere keuzes gemaakt en sommige ambities zijn als gevolg van herijking niet binnen de geplande periode verwezenlijkt. Hieronder lichten we onze ontwikkeling toe aan de hand van de vier NVAO standaarden.

1. Beoogde eindkwalificaties.

In aanloop naar het ontwikkelplan van 2016 is met alle partners een OSNL-eigen, gezamenlijke visie en missie geformuleerd. Belangrijk in onze visie is 'eigenheid in verscheidenheid' in hoe partners binnen OSNL samenwerken. Met als basis de 'startmeting' van 2017-2018 en de daaruit gedestilleerde speerpunten reflecteren we binnen alle geledingen periodiek op onze visie, onder andere middels jaarlijkse vervolggesprekken. Een belangrijke vraag is hierbij telkens: doen we nog de goede dingen, en doen we ze goed?

OSNL is actief betrokken bij de ontwikkeling van beoogde leerresultaten/eindkwalificaties van de opleidingen. Het OSNL-eigen curriculum richten we in met deze eindkwalificaties voor ogen. Zo is voor wpl1 het OSNL-programma doorontwikkeld vanuit de 16 beoogde opleidingsdoelen en is een directe link gelegd met het vak Onderwijskunde dat op locatie wordt aangeboden. Als pilot is dit programma vormgegeven op drie OSNL-scholen in 2017-2018 en 2018-2019; het is onze ambitie om dit vanaf 2019-2020 naar alle OSNL-scholen uit te breiden. Een tweede ambitie is het OSNL-curriculum uit te breiden naar andere leerjaren. Hier is later mee gestart vanwege de intensieve co-creatie binnen de pilot wpl1 waarbij ook de andere (aspirant) opleidingsscholen in de regio zijn betrokken en vanwege de benodigde afstemming op de nieuwe eindkwalificaties.

Om onderling af te stemmen op de gezamenlijke OSNL-basis/visie vindt intervisie en collegiale consultatie plaats in de kerngroep die een centrale plaats inneemt binnen de OSNL overlegstructuur. OSNL neemt deel aan het regionale netwerk Samen opleiden en professionaliseren om de verbinding met de opleidingsinstituten en andere (aspirant) opleidingsscholen te borgen en gezamenlijk beleid te ontwikkelen. Ook is OSNL actief lid van het landelijke Leernetwerk aspirant Opleidingsscholen 2016, waarin we kennis en opleidingspraktijken delen met elkaar.

Om de beoogde leerresultaten te behalen, stimuleren we studenten actief tot werkplekleren binnen verschillende onderwijsniveaus, zodat ze zoveel mogelijk betekenisvolle ervaringen opdoen in

wisselende onderwijssituaties. In dit kader heeft OSNL binnen het curriculum een MBO-dag ingericht, en we hebben de ambitie om de samenwerking met het MBO hierin verder te versterken. Ook wordt kennis over onderwijsinnovaties gedeeld, zoals de docent 'Big Picture Learning' die over haar ervaringen op locatie in gesprek gaat met de studenten die onderwijskunde binnen OSNL volgen.

Scholen binnen OSNL hebben docenten aangesteld als onderzoeksbegeleiders. Zij zijn gecertificeerd en begeleiden studenten (en collega's) bij hun praktijkgerichte onderzoek. Onderzoekend leren is een pijler van onze visie en we vinden een gezamenlijk, gedragen onderzoeksplan van groot belang. Dit geven we vorm door de groep nieuwe onderzoeksbegeleiders een actueel onderzoeksplan te laten opstellen via hun professionalisering in een Professionele Leergemeenschap (PLG), waarin de visie op onderzoek vormgegeven wordt. De expertisegroep Onderzoek is hierin leidend.

OSNL ontwikkelt een doorlopende leerlijn wat Samen opleiden betreft. Daartoe start de Pedagogische klas in 2019-2020 (leerlingen die het onderwijs in willen) en is er de ambitie om een OSNL-eigen inductieprogramma in te richten. De eerste gesprekken rond deze ambitie vinden plaats in april 2019, waarbij ook 'het eindportfolio van de opleiding als uitgangspunt voor de startende docent' aan de orde komt.

2. Onderwijsleeromgeving.

Ons curriculum dat de student in staat stelt om het beoogde niveau van de stage te behalen is door de jaren heen in gezamenlijkheid ontwikkeld en van constante kwaliteit. In dit programma is ruim aandacht voor school-specifieke onderwijssituaties (zoals BPL, LOOT, versterkt talenonderwijs, formatief toetsen) en studenten worden uitdrukkelijk uitgenodigd hierin te participeren, zowel binnen de klas als ook daarbuiten. Studenten worden als volwaardig lid van de organisatie opgenomen, en zij geven (in enquêtes hierover) aan dit als zeer waardevol te ervaren.

In het curriculum is vanaf de start nadrukkelijk aandacht voor wát je leert, hóe je leert (metacognitie en zelfsturing) en voor persoonsvorming. Aanvullend is er aandacht voor de brede oriëntatie op de uitstroomprofielen. Vanuit het leerwerkplan van de student wordt in gezamenlijk overleg het praktijkcurriculum vorm gegeven. Daarbij is gaandeweg de stage ruimte om te versnellen of te vertragen al naar gelang de persoonlijke en professionele ontwikkeling, zowel voor voltijders als voor deeltijders.

Aandachtspunt is de doorontwikkeling van leerwerktaken om enerzijds meer collega's te betrekken bij de opleidingsschool en om anderzijds de doorontwikkeling van de student te ondersteunen. De expertisegroep Curriculumontwikkeling is hierin leidend.

School- en instituutopleiders, werkplek- en onderzoeksbegeleiders en expertleden van de vier expertisegroepen worden gefaciliteerd middels uren in de jaartaak. Binnen OSNL is veel aandacht voor professionalisering middels diverse in-company trainingen, zowel basistrainingen (wpb, SO) als verdiepingstrainingen (beeld coaching, leerpatronen, VELON registratie/prolongatie, leernetwerk a-OS, ICALT). Daarnaast is er elk jaar een symposium voor werkplekbegeleiders en andere belangstellenden, waarbij onderwijs-onderzoekers hun werk vertalen naar de praktijk. We experimenteren met PLG's en een Docent Ontwikkel Team werkt aan het thema coaching. Al deze activiteiten worden ingezet om onszelf en elkaar te professionaliseren vanuit het idee 'iedereen leert', zowel naar eigen behoefte als naar behoefte van OSNL als geheel.

Middels enquêtes wordt de professionaliteit van de werkplekbegeleider geëvalueerd. De werkplekbegeleider neemt deze feedback van student en school- cq instituutopleider mee als onderdeel van zijn/haar persoonlijk perspectiefplan in de gesprekscyclus met zijn/haar leidinggevende.

Aandachtspunt is vooral om bovenstaande activiteiten te verankeren in het HR-beleid van de OSNL-partners. Met de genoemde ontwikkelset en een eerste versie van het OSNL-professionaliseringsplan, zijn daar goede stappen in gezet. De expertisegroep Professionalisering, waarin ook het hoofd P&O van LVO-Noord zitting heeft, is hierin leidend.

We zorgen en borgen dat bekend is wie wanneer welke verantwoordelijkheden heeft bij het opleiden van de student door gezamenlijke OSNL-bijeenkomsten tijdens het opleidingstraject met studenten, werkplekbegeleiders, SO en IO. Startbijeenkomsten zijn hierbij richtinggevend en onmisbaar: een leerzaam moment om het curriculum en de diverse rollen bij participanten te verhelderen. Binnen de kerngroep wordt veel aandacht besteed aan deze activiteiten, ze worden in gezamenlijkheid in de jaaragenda opgenomen en documentatie is ook steeds beter terug te vinden op onze website. De expertisegroep Curriculumontwikkeling is hierin leidend. Studenten in de zelfstandige eindstage nemen deel aan themabijeenkomsten en intervisiesessies van de inductieprogramma's op de scholen. Onze ambitie is om een OSNL-breed inductieprogramma vorm te geven.

In de begeleiding maakt OSNL gebruik van de Koppelkaart (Wilma Weekenstroo) om leerdoelen op te stellen en voortgang op deze doelen te monitoren. We hebben hier bewust voor gekozen en na een keynote en workshop hierover door de ontwikkelaar tijdens ons OSNL-symposium voor werkplekbegeleiders wordt de koppelkaart op veel plekken binnen OSNL al ingezet. Tijdens aftrapbijeenkomsten voor stages besteden we veel aandacht aan wat op dit vlak van de werkplekbegeleider en student wordt verwacht. Een ambitie is om extra verdieping te bieden aan ervaren werkplekbegeleiders, middels modules met vakdidactici of uitwisselingen tussen studenten en werkplekbegeleiders. De expertisegroep Professionalisering en de coördinator OSNL zijn leidend in het vormgeven hiervan.

3. Toetsing.

Bij standaard 2 is al beschreven hoe we borgen dat voor alle deelnemers binnen OSNL duidelijk is wie waarvoor verantwoordelijk is. Daarnaast hebben we in ons Opleidingsplan rolbeschrijvingen van de verschillende actoren opgenomen en is deze informatie toegankelijk via onze website. Ook heeft de kerngroep een document opgesteld, als onderdeel van het kwaliteitszorg-instrumentarium, dat duidelijk inzicht verschaft wat van welke actor binnen OSNL verwacht wordt (student, wpb, SO, IO, onderzoeksbegeleider). Tijdens intakegesprekken worden de verschillende rollen besproken met studenten. Stagehandleidingen en overleg binnen de driehoek student-wpb-school-en/of instituutopleider scheppen verder duidelijkheid. OSNL werkt met vaststaande beoordelingsformats, vastgesteld door examencommissies van de opleidingsinstituten, die permanent beschikbaar zijn voor studenten. Tussenevaluaties en ontwikkel/feedbackgesprekken zorgen ervoor dat de eindbeoordeling geen verrassing is. Onze ambitie is om in 2019-2020 te starten met een OSNL-eigen stageleidraad.

4. Kwaliteitszorg.

OSNL werkt met een Kwaliteitszorgplan en een kwaliteitsagenda. Er is een breed scala aan kwaliteitsinstrumenten beschikbaar dat wordt ingezet om te borgen dat de beoogde ambities worden behaald; een aantal daarvan is al genoemd. Onze ambitie is om deze instrumenten waar nodig verder te actualiseren naar het werken binnen een kwaliteitscultuur. OSNL-studenten worden bevraagd op hun ervaringen middels een OSNL-eigen enquête: Kwaliteitsscholen. Hiermee kunnen we op school- of zelfs op SO-niveau verbeterlagen maken op basis van harde én zachte indicatoren. We zijn ons ervan bewust dat dit voor studenten betekent dat ze een 'extra' enquête moeten invullen naast de eigen enquêtes van de instituten, maar het helpt ons om de stap te zetten van kwaliteitszorg naar een kwaliteitscultuur. Zowel per opleidingsteam als OSNL-breed worden aan de hand van de uitkomsten speerpunten geformuleerd binnen de PDCA-cyclus. Het is onze ambitie om onze kwaliteitscultuur zichtbaarder te maken voor alle deelnemers binnen OSNL. De expertisegroep Kwaliteitszorg is hierin ondersteunend. De resultaten van Samen opleiden worden OSNL-breed (kerngroep, stuurgroep) en per school (opleidingsteams, directies) besproken aan de hand van jaarverslaglegging.